185184 - Bir kız çocuğunu evlat edindikten sonra anne ve babası çocuğun geri verilmesini emrediyorlar, ancak çocuğu geri verdiğinde çocuğun fitneye düşeceğinden korkuluyor. Bu durumda ne yapılması gerekiyor?

Soru

Amcam kimsesizler yurdundan bir evlat edinmesi için talepte bulundu. Birkaç ay sonra bir kız bebek olduğunu söylerler. Amcam bebeği alır, eşi de onu emzirir. Böylece amcam onun mahremi olmuş oldu. Ancak sorun amcamın babası ve annesi bunu sorarlar bir cami imamı bunun caiz olmadığını söyler. Çünkü bebeğin anne ve babası hayattadırlar. Fakat gerçek şu ki: anne ve babası onu terk etmişlerdir. Evlat edinen aile de bebeğin gerçek anne ve babasının isimlerini bilmiyorlar. Çünkü kimsesizler yurdu gerçek anne ve babanın bilgilerini kimseye vermiyorlar. Şimdi evlat edinen kişinin annesi ve babası bu olaya karşı çıkıyorlar ve bebeği geri vermedikleri takdirde onlardan beri olacaklarını söylüyorlar. Evlat edinen baba bu durumda ne yapacaklarını bilmiyorlar. Çünkü çocuğu iade ettiklerinde çocuğun kafir bir aileye verilmesinden korkuyorlar. Diğer yandan çocuğu iade etmeseler anne ve babalarına karşı gelmiş olurlar.

Anne babanın amcamın evlatlığı bırakmasını isteme hakları var mı? Evlat edinen kişilerin bu konuda anne babalarına itaat etmeleri vacip mi?

Detaylı cevap

Allah’a hamd olsun.

Birincisi:

(126003) nolu sorunun cevabında evlat edinmenin örfte iki anlama geldiğini görmüştük.

1. Çocuğun nesebini ve soyadını değiştirmeden çocuğun bakımını yapmak ve terbiyesiyle ilgilenmek.

2. Bakımı ve terbiyesiyle ilgilenirken soyunu kendi soyuna nisbet ederek ailenin bir ferdi olarak saymak ve nesebe katmak.

İkincisi İslam'ın başında caiz görülmüştü ancak daha sonra bu hüküm iptal olmuştur.

Ancak birinci seçenek meşru olan hayır işlerden sayılmaktadır.

Şayet bu kız çocuğun ailesi tanınmıyorsa, amcan bu kızı kendi nesebine isnat etmeden bakımı ve terbiyesiyle ilgilenirse çok hayırlı bir iş yapmış olur.

Bu durumda kız çocuğu, nesep ve miras hükmünden faydalanmaz.

Fakat kızı evlat edinirken kızın babasına nisbet edildiği gibi

onu kendi nesebine ilhak ediyorsa bu caiz değildir. Şayet soyisim değişikli yapılmışsa bile bunu tekrar aslına getirilecek ve bundan tövbe edilecektir.

Fetva kurulu alimleri evlat edinen bir kadını sorusu üzerine şöyle cevap verdiler:

"Evlat edindiğin çocuğu sana mirasçı olması için kendi nüfusuna geçirmen çok açık bir hata olmasıyla birlikte Allah'ın sınırlarını aşmaktır. Ayrıca devlet memurlarına yalan beyan etmektir. Zira evlat edinme İslam'da caiz değildir… Çocuğa yaptığınız bakım onun sizin nesebinize katılmasına veya size mirasçı olmasına neden olamaz. Yaptığınız bu hatadan tövbe etmeniz yazdırdığınız bilgileri ilgili kişiler nezdinde düzeltmeniz gerekir. Umulur ki Allah sizi affeder. Ayrıca çocuğa yaptığınız bakım ve terbiyeden dolayı sizi bolca mükâfatlandırmasını diliyoruz. Ancak isterseniz çocuğa iyiliğinizi tamamlamak için malınızın üçte birini vasiyet edebilir ve ihtiyaç sahibi ise dilediğini ona hibe etmeniz yeterlidir. (Daimi Fetva Kurulu 20/352)

İkincisi:

Buluntu çocuğun nesebi bilinmiyorsa Allah'ın kulu olduğunu ifade her hangi bir isime nisbet edilebilir. Örnek olarak Abdullah, Abdurrahman. Aynı şekilde dedesine de böyle bir isim verilebilir. Örnek: Abdulhamid'in oğlu Abdullah'ın kızı falan. Veya her hangi güzel bir isme nisbet edilebilir.

Daimi Fetva kurulu alimleri şöyle dediler:

Buluntu çocuğu bulan kimse çocuğu kendine nispet etmesi caiz değildir. Zira yüce Allah şöyle dedi: “Onları babalarına nispet ederek çağırın. Bu, Allah katında daha (doğru ve) adaletlidir. “ Ahzap/5

Bunun üzerine çocuğu bulan kişi şayet çocuğu kendi nüfusuna geçirmiş ise, kaydı sildirmesi gerekir…

Şayet nesebi biliniyorsa nesebine nisbet edilir.

Üçüncüsü:

Evlat edinen kişi, konuyla ilgili doğru bilgileri edindikten sonra anne ve babasına bildirmesi gerekir. Ayrıca çocuğun bakımını ve terbiyesini üstlenmesi meşru olmakla beraber bu bakım haram olan evlatlıkla ilgili olmadığını açıklaması gerekir. Bu bilgileri anne ve babasına güzel bir üslupla ve hoş nasihatlerle bildirmesi görevidir.

Bakımı üstlenen çocuğu tekrar kimsesizler yurduna teslim etmesi doğru değildir. Çünkü bundan dolayı kıza zarar gelebilir veya fitneye düşebilir. Ancak anne ve babası sağ olup Müslüman iseler ve onlara ulaşabilirse bununla birlikte kıza oluşabilecek fitneden emin olursa bu durumda anne ve babasına iade edebilir. Bu durumda ecir kazanır.

Annesi ve babası, çocuğu kimsesizler kurumuna iade etmesini zorlayamazlar ve hakları yoktur. Bu konuda onlara itaat etmesi vacip değildir. Nitekim bundan dolayı kız çocuğa büyük fitne ve şer olma riski bulunmaktadır. Ancak elinden geldiği kadar anne ve babasına hükmü açıklar ve onlarla iyi geçinmeye ve olayı anlayacakları şekilde anlatması gerekir.

En iyisini Allah bilir.